

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Fastighetsmäklarinspektionen

Yttrande över Fastighetsmäklarinspektionens föreskrifter och allmänna råd om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (KAMFS 2018:X)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till nya föreskrifter och allmänna råd om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Med föreskrifterna följer krav på registrerade fastighetsmäklare att genomföra riskbedömning och ta fram rutiner, vidta åtgärder för kundkännedom, övervaka och rapportera samt att bevara handlingar och uppgifter.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Av konsekvensutredningen framgår att lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism trädde i kraft den 1 augusti 2017 (penningtvättslagen). Genom penningtvättslagen implementeras EU:s penningtvättsdirektiv i svensk lagstiftning. Syftet med penningtvättslagen är att förhindra att näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Av lagen framgår att också fastighetsmäklare ska omfattas, och de nu föreslagna föreskrifterna anger närmare bestämmelser om den allmänna riskbedömningen, riskbedömning av kunder, samt rutiner och riktlinjer.

Regelrådet finner beskrivningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges att det saknas alternativ till att införa nya föreskrifter eftersom en utebliven ändring skulle innebära att föreskrifterna inte harmonierar med penningtvättslagen.

Regelrådet gör följande bedömning. En beskrivning av alternativa lösningar bör vanligen innehålla en beskrivning av de olika alternativen, en jämförelse av konsekvenserna av alternativen och en motivering till varför det valda alternativet anses lämpligast. Regelrådet kan konstatera att det saknas en sådan redogörelse. Regelrådet bedömer att förslagsställaren också hade kunnat överväga alternativ inom föreskrifterna, t.ex. kan alternativ ha övervägts rörande hur ofta den allmänna riskbedömningen ska utvärderas.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar är bristfällig. Regelrådet finner redovisningen av effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Av konsekvensutredningen framgår att förslaget på föreskrifter utgår från penningtvättslagen som i sin tur utgår från penningtvättsdirektivet. Vidare framgår att penningtvättslagen i vissa fall går längre än direktivet. Förslagsställaren bedömer att de föreslagna föreskrifterna och allmänna råden bidrar till att förverkliga syftet med penningtvättsdirektivet och därmed överensstämmer med Sveriges skyldigheter med anledning av anslutningen till EU. Vidare uppges att förslagsställaren beaktat EU-rättens krav på legalitet, förutsebarhet samt proportionalitet.

Regelrådet gör följande bedömning. Då det framgår att penningtvättslagen är mer långtgående än penningtvättsdirektivet hade en beskrivning av hur detta påverkar föreskrifterna varit behövlig. I och med att detta saknas, går det enligt Regelrådets bedömning, inte att till fullo förstå hur föreskrifterna förhåller sig till EU-rätten.

Regelrådet finner beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten bristfällig.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att de föreslagna föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 december 2018.

Regelrådet konstaterar att det saknas beskrivning av om särskilda hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande tagits, liksom av behov av speciella informationsinsatser. Det kan inte uteslutas att behov av särskilda informationsinsatser föreligger då förändringarna kan leda till att verksamhetsutövare ska sätta sig in i nya regler. I och med att det inte heller framgår om särskilda hänsyn tagits till tidpunkt för ikraftträdande kan det enligt Regelrådets bedömning inte uteslutas att företag får svårt att implementera nya rutiner i tid för ikraftträdandet.

Regelrådet finner beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och beskrivningen av behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att det finns 7 090 mäklare med fullständig registrering i fastighetsmäklarregistret.

Regelrådet kan konstatera att det saknas beskrivning av berörda företag utifrån antal och storlek, men att det av remissen framgår att det är fastighetsmäklarbranschen som berörs.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek bristfällig.

Regelrådet finner beskrivningen av bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Av konsekvensutredningen framgår att de föreslagna förändringarna främst innebär förtydliganden av penningtvättslagen. Vidare framgår att förslagsställaren bedömer att kravet på regelbunden utvärdering av riskbedömningen kan leda till ökade kostnader för företagen.

Regelrådet kan konstatera att det varken finns beräkningar eller kvalitativa uppskattningar av de administrativa kostnaderna som följer av förslaget. Regelrådet anser att det borde varit möjligt att göra beräkningar baserat på hur omfattande utvärderingen bedöms bli för olika företag.

Regelrådet finner redovisningen av de administrativa kostnaderna bristfällig.

Andra kostnader och verksamhet

Konsekvensutredningen saknar beskrivning av andra kostnader och påverkan på verksamhet.

Regelrådet konstaterar att det saknas bedömning av om förslaget kan leda till att det uppstår andra kostnader eller påverkan på verksamhet. Det går dock inte, enligt Regelrådet, att utesluta att ändrade föreskrifter i sig leder till påverkan på andra kostnader eller verksamhet, t.ex. genom att det kan uppstå behov av kompetensutveckling.

Regelrådet finner redovisningen av andra kostnader och verksamhet bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I remissen saknas en beskrivning om påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag.

Regelrådet kan konstatera att det saknas en beskrivning av hur konkurrensförhållanden påverkas av förslaget. Då det inte kan uteslutas att förslaget har påverkan på konkurrensförhållanden, t. ex genom att det kan påverka i synnerhet små företags konkurrensförmåga, hade det varit behövligt med en beskrivning av förslagets konkurrenspåverkan.

Regelrådet finner beskrivningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Konsekvensutredningen saknar beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet gör följande bedömning. En konsekvensutredning ska innehålla en beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden, avsaknaden av en beskrivning är en brist.

Regelrådet finner att redovisningen av reglerings påverkan på företagen i andra avseenden är bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Konsekvensutredningen saknar beskrivning av om särskilda hänsyn tagits till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet kan konstatera att det saknas en beskrivning under denna punkt. Vidare bedömer Regelrådet att den typ av åtgärder som krävs för att genomföra en regelbunden utvärdering av den egna riskbedömningen samt att i övrigt följa de krav som föreskriften innehåller, mycket väl kan ha stor påverkan på små företags verksamhet. Regelrådet finner därmed att det varit behövligt med en redovisning av om särskilda hänsyn till små företag varit möjliga vid reglernas utformning, och om så är fallet varför sådana hänsyn inte tagits.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet konstaterar att förslagsställaren på tre punkter gör godtagbara beskrivningar av konsekvenser för företag: bakgrund och syfte, effekter av om ingen reglering kommer till stånd och beskrivning av bransch. I övrigt är alla punkter bristfälliga och det går genom de beskrivningar som görs inte att få en förståelse för förslaget konsekvenser för företag.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 5 september 2018.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist (ordförande), Annika Bergman, Claes Norberg, Lennart Renbjer och Marie-Louise Strömgren

Ärendet föredrogs av Kristina Jansson.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Kristina Jansson
Föredragande